

Het kost Jude (l. Ramsey Nasr) zelfs moeite zijn vriend Willem (Maarten Heijmans) te vertrouwen.
FOTO JAN VERSWEYVELD

SOMS IS HET LEVEN GEWOON GRUWELIJK

'EEN KLEIN LEVEN'

WAT: toneel

WIE: Internationaal Theater Amsterdam

REGIE: Ivo van Hove

SPEL: o.a. Ramsey Nasr, Maarten Heijmans

INFO: ita.nl

★★★★★

Pak de Louis d'Or maar vast in, een strik eromheen en de toneelprijs kan worden klaargezet voor Ramsey Nasr die in *Een klein leven* een weergaloze rol speelt. Met zijn razend knappe vertolking doet hij de voor het leven getekende Jude St. Francis die je bij het lezen van het boek zelf in je hoofd had gefabriceerd volledig verdampen. Hij is Jude.

Het was schrijfster Hanya Yanagihara zelf die haar wereldwijde bestseller aan regisseur Ivo van Hove toevertrouwde om het voor het eerst op de planken te brengen. Haar roman over de 'levenslange' vriendschap tussen Jude (jurist), Willem (acteur), Malcolm (architect) en JB (kunstenaar) werd jubelend ontvangen, al klonken er ook kritische geluiden over de vele clichés en de onophoudelijke stroom aan geweld en narigheid.

En ellende is het. Ook de kernachtige bewerking van Koen Tachelet, die de 750 bladzijden voor Internationaal Theater Amsterdam (voorheen Toneelgroep Amsterdam) tot vier uur toneel terugbracht, wijkt daar niet in af en is alles behalve een luch-

tig niemendalletje. De (bloederige) rottigheid wordt nergens verbloemd en je ziet een man die door seksueel, fysiek en psychisch geweld in zijn jeugd onherstelbaar beschadigd is. Een succesvolle carrière verandert daar niets aan. Zelfs omringd door de liefde van zijn vrienden, arts Andy, adoptievader Harold en de geest van maatschappelijk werkster Ana lukt het hem niet zich te bevrijden van de demonen uit zijn verleden die altijd net even luider praten dan de mensen die het beste met hem voor hebben.

Van Hove laat zien hoe de nare herinneringen zich voortdurend op de meest ongewenste momenten aan Jude opdringen. Maar ondanks dat schakelen tussen heden en verleden blijft zijn regie glashelder, de sfeer kracht bijgezet door een live strijkkwartet. Nasr, die op wat heftige uitbarstingen na zeer ingetogen speelt, krijgt sterk tegenspel van zijn medespelers, waaronder Maarten Heijmans als de invoevende Willem, Marieke Heebink als zijn gids Ana en Hans Kesting die alle misbruikers voor zijn rekening neemt.

Ook de toneelversie van *Een klein leven* grijpt je naar de strot en laat zien hoe gruwelijk het leven soms kan zijn. Het stuk is zwarter dan inktzwart, maar glanst dwars door alle lelijkheid heen.

Esther Kleuver